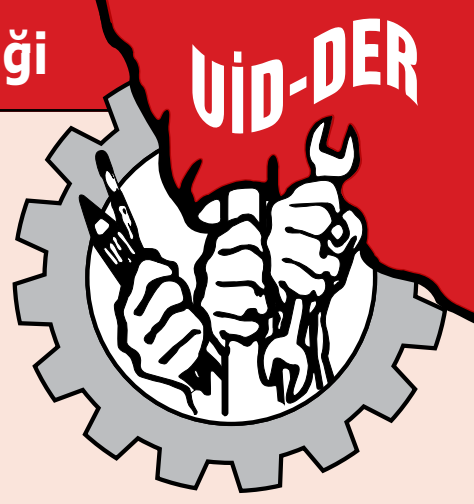

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ekim 2020 • No: 151

Yeryüzü Cennetinin Kıyısında Cehennemi Yaşamak!

2 bin 189 süper zengin 10,2 trilyon dolara hükmediyor. Süper zenginler son iki yılda servetlerine tam 1 trilyon 300 milyar dolar eklemişler! Üstelik bu muazzam artışın önemli bir kısmı son altı ayda yani koronavirüs salgını sırasında olmuş. İnsanın düşünmekte bile zorlandığı bu rakamların gerçek yaşamdaki karşılığı büyüyen toplumsal eşitsizlik, sınıflar arasındaki uçurumdur.

Sararmış kitaplarda kaldı yoksulluk
Geçim sıkıntısını yazmıyor şair
Yaşam bir sevinçtir şimdi
Umut doğuran sabahlara uyanıyor çocuklar
Neşe giymiş sokaklarda

ağızlarda çoğalıyor özgürlüğün türküsü...

İşçi Dayanışması okurları bu mısraların devamını getirebilir veya isterlerse kendileri yoksulluğu, geçim sıkıntısını ama umudu ve mücadeleyi, sömürsüz bir dünya özlemini işleyen şiirler yazıp gönderebilirler. Elbette amacımız uzun uzun yoksulluğumuz üzerine konuşmak değil, tersine, yoksulluğumuzun kader olmadığını gösterebilmektir. İnsanlık, tarihin en büyük dönemeç noktasına gelmiş, bir

eşikte bekliyor. Bugünkü bilim ve teknolojiyi kullanarak bir yeryüzü cenneti kurabiliriz. Bu bir hayal değil, uzak zamanların, başka baharların düşü değil, yarın kadar mümkündür! Çünkü nesnel temeli olmayan, hayali bir özlemden bahsetmiyoruz. Unutmayalım ki olgunlaşmış meyve toplanmazsa dalında çürür. İnsanlık gelip durduğu dönemeci alamadığı için teknoloji ve üretici güçler kapitalist efendilerin elinde yıkıcı bir güce, bir kâbusa dönüşüyor. Koronavirüs salgını, modern süper silahları, yayılan savaşları, toplumu nefessiz bırakan baskıcı rejimlerin kurulmasını, hızla büyüyen açlık ve yoksulluğu, film ve dizilere hâkim umutsuzluğu, sinemaya yansıyan distopik senaryoları düşünelim. Tüm bunlar sistemin çıkışsızlığının

ifadesi değil mi?

Kapitalist sömürü sistemi yıkılmadığı için alabildiğine çürümüş ve insanlığın başına bela olmuştur. Sınıflar arasındaki eşitsizlik akıl sınırlarını zorlarken, toplumdaki sorunlar her alanda çığ gibi büyüyor. Şu hale bakar mısınız: **2 bin 189 süper zengin 10,2 trilyon dolara hükmediyor.** Süper zenginler son iki yılda servetlerine tam 1 trilyon 300 milyar dolar eklemişler! Üstelik bu muazzam artışın önemli bir kısmı son altı ayda yani koronavirüs salgını sırasında olmuş. İnsanın düşünmekte bile zorlandığı bu rakamların gerçek yaşamdaki karşılığı büyüyen toplumsal eşitsizlik, sınıflar arasındaki uçurumdur. Mesela ABD’de 50 kapitalistin toplam serveti, 165 milyon Amerikalının toplam zenginliğine eşittir. Bir terazi düşünelim: Bir tarafta 50 kişi, öte tarafta 165 milyon insan. Yine bir terazi düşünelim: Bir tarafta 10 trilyona hükmeden 2 bin 189 kişi, öte tarafta dünya nüfusunun yüzde 80’i, yani milyarlar!

Bu rakamlar o denli uçuktur ki kimi zaman bazı işçiler “zenginin parası züğürdün çenesini yorar” diyerek toplumsal ve sınıfsal eşitsizliğin akıl almaz boyutları üzerine düşünmek istemezler. Fakat bu deyim doğru değildir. **Zira zenginin parası denen şey, gerçekte işçi sınıfının sömürülmüş emeğidir.** Zaten egemenler, kapitalist sömürünün ve toplumsal eşitsizliklerin üzerini kapatmak için bu tür ideolojik lakırdıları ortalığa salmaktadırlar. Oysa bir tarafta yükselen zenginlik dağları, öte tarafta yoksulluk çukurunun genişlemesi ve derinleşmesi pahasına olmaktadır. Koronavirüs salgınıyla üzeri örtülen kapitalist krizle birlikte, dünya genelinde on milyonlarca işçi işsizliğe ve açlığa itilmiştir. Birçok uluslararası kurum ve kuruluş gelecek yıllarda işsizlerin sayısının daha da artacağını söylüyor. Bu da emekçiler için yoksulluk ve kâbus demektir. Örneğin bu yıl 90 milyon insanın günlük geliri 1,90 dolar düzeyine gerileyecek ve böylece bu kadar insan daha açlık çekenlerin arasına katılacak. Dünyada 2 milyardan fazla insan açlık düzeyinde yaşıyor ve yoksulluk merdiveninin diğer basamaklarında duran milyarlarca insan birinci basamağa doğru itiliyor.

Türkiye’de garip bir şekilde insanların kendilerine yoksul demesi ayıp ve aşağılanma olarak karşılanabilmektedir. Aslında bu da aynı “zenginin parası züğürdün çenesini yorar” lakırdısı gibi, sermaye sınıfının emekçilerin zihnine yerleştirdiği bir düşüncedir. Çünkü bir insan çukurda yaşadığını kabul etmezse, oradan çıkmak için mücadele de etmez. Veya tam da patronlar sınıfının istediği gibi mücadelesini bireysel verir, birlikte hareket etmekten kaçır ve başarılı olamaz. Oysa yoksul olmak ayıp değil ve yoksulluğumuzun nedeni de biz değiliz. Ayrıca yoksul olmak demek, kuru ekmeğe muhtaç olmak ya da çul serip üzerine oturmak değildir. Siyasi iktidar ve yandaş medya sürekli olarak insanların zihnine şunları üflüyor: “Elinde akıllı cep telefonu, evinde bilgisayar, televizyon ve buzdolabı var, ne yoksulluğu ya! Yoksulluk yok, nimet azgınlığı var!” Bilelim ki saraylarda ve köşklere yaşayan, devlet kaynaklarını har vurup harman savuranlar, bu şekilde çığırkanlık

yaparak lüks ve debdebeli yaşamlarını meşrulaştırmak istiyorlar. “Müminin görevi yoklukta sabretmektir” diyen, “askıda ekme” kampanyası başlatarak yaşadığınız çukura şükredin demeye getiren de onlar değil mi?

Cep telefonu, bilgisayar, buzdolabı, çamaşır makinesi bir zenginlik göstergesi değildir. Tüm bunlar bizlerin geçim aracıdır. Her çağın geçim araçlarını o çağın toplumsal ihtiyaçları ve gelişmişlik düzeyi belirler. En basitinden, “uzaktan eğitim” verilen bir çağda bir işçi ailesinin evinde bilgisayar, elinde akıllı telefon olması zenginlik olamaz! Üstelik bugün milyonlarca işçi ailesinin evinde bilgisayar yoktur ve bu durum o işçi ailesinin yoksulluğunun boyutlarını sergiler. Zengin olanlar işçileri iliklerine kadar sömüren kapitalistler, varlıklı olanlar iktidardakiler ve devlet kaynaklarını yağmalayanlardır. Kapitalist sömürü düzeninde işçinin, aynı bir mal gibi satacak işgücünden başka bir şeyi yoktur; işgücünü satamayan işçi aç kalır. Zorunlu geçim araçlarına ulaşır ulaşamayacağımızı belirleyen, elimize geçen ücretimizdir. Dolayısıyla elimizdeki geçim araçlarının varlığı veya çeşitliliği, bizi zengin yapmaya yetmez.

Türkiye işçi sınıfı, özellikle 2018’den bu tarafa uçurumdan düşercesine yoksullaşıyor. Liranın dolar ve diğer yabancı paralar karşısında eriyip değersizleşmesi, fiyatların ve enflasyonun artması reel ücretlerimize ve alım gücümüze ağır darbe indiriyor. Basit bir karşılaştırma ne ölçüde yoksullaştığımızı anlamaya yeter: Gazetemizin üçüncü sayfasında okuyacağınız gibi, 2013’te 12 bin 480 dolar olan kişi başına gelir, geldiğimiz noktada 8 bine gerilemiştir. Mesela bu yılın başında zamlı **asgari ücret 390 dolarken**, aradan geçen aylar içinde **293 dolara düşmüştür.** Aradaki fark inanılmazdır; cebimizden yüz dolar uçup gitmiş, ekmeğimiz küçülmüş ve çocuklarımızın rızık çalınmıştır.

İşsizlerin sayısı 10 milyonu aşmıştır ve işsizlik bir ur gibi insanları kemiriyor. Yoksullaşma katman katman emekçileri sarıp içine çekiyor. 2 milyon 600 bin emeklinin yalnızca 763 liralık gelire yaşadığı, yaklaşık 8 milyon emeklinin asgari ücretin altında maaş aldığı bir ülkede, egemenler ekonominin uçtuğunu söylüyorlar. Belli ki aşağıya doğru yuvarlanmamız, saraylarında günlük 10 milyon lira harcayan efendilere uçur olarak gözüküyor! Türkiye işçi sınıfının ve emekçilerin yoksulluğu ağırlaşır kalıcı hale gelirken; siyasi iktidar vergi indirimi, teşvik, hibe ve benzeri şekillerde sermayeye kaynak aktarmaya devam ediyor. Elbette bu yaptıklarının yanlarına kâr kalmayacağını biliyorlar. Önümüzdeki yıllar boyunca emekçiler yoksullaşmanın ağır sonuçlarını daha derinden hissedecek ve bunun geçici olmadığını bilince çıkartacaklar. Zaten bu yüzden dış siyasal gerilimi canlı tutarak, milliyetçiliği körükleyerek, içeride baskı ve yasakları azdırarak, muhalifleri “vatan haini” ilan ederek emekçileri serserme çevirmek, oyalamak ve gemilerini yürütmek istiyorlar. Ama ne yaparlarsa yapsınlar emekçilerin öfkesinden kurtulamayacaklar! Er ya da geç! ■

İktidarın Algı Oyunları

Doğada ve toplumda bir şeye bakar, duyar, hisseder ve onu algılarız; ne olduğunu tanımlar, yorumlar ve idrak ederiz. Yani algılamak, gördüğümüz şeyin ne olduğunu bilince çıkartmaktır. Peki, ya algıladığımız şey gerçek değilse, ya algılarımızla oynuyorlarsa? Bu soruyu akılda tutarak devam edelim:

Yıl 2013. AKP iktidarı 10. Kalkınma Planını açıklıyor. İddia büyük, hedefler müthiş! 2023 yılında Türkiye'nin Gayri Safi Yurt İçi Hâsılası (GSYH) 2 trilyon dolara, kişi başına düşen gelir 25 bin dolara çıkacak! Türkiye dünyanın 10. büyük ekonomisi olacak! Emekçilere, "Türkiye büyük güç olduğunda yoksulluk bitecek ve herkes zengin olacak, sevinin" diyorlar! Söylemeden geçmeyelim; kişi başına düşen gelir, GSYH'nin ülke nüfusuna bölünmesiyle hesaplanıyor. Sanki işçisiyle patronuyla tüm kesimler zenginliği eşit oranda paylaşıyor gibi, kişi başına düşen gelir hesabı yapmak aslında aldatmacadır. Zaten açıklanan rakamlarla gerçek gelirimizi karşılaştırmak bunu anlamak için yeterlidir. Ama yine de ekonomik gidışı anlamak için bu veriler bize fikir verir.

"Ya algılarımızla oynuyorlarsa?" sorusu aklımızda değil mi? Öyleyse devam edelim ve 2019 yılına bakalım. 2019'da GSYH 749 milyar dolar, kişi başına düşen gelir ise 9,093 dolar oldu. Oysa 2013 yılında bile kişi başına düşen gelir 12,480 dolardı. Türkiye ekonomisini uçuracağına söyleyen iktidar 6 yıl içinde milyonlarca emekçiyi yoksullaştırdı, ama ne gam! İktidar, geçmiş hedefleri hiç zikretmeden, Yeni Ekonomi Programı adıyla bu sefer 11. Kalkınma Planını açıkladı: 2023 hedefleri yarıya inmişti. GSYH 1 trilyon dolar, kişi başına düşen gelir ise 12,484 dolar olacaktı. Fakat sanki bu hedefler daha önce açıklananın yarısı değilmiş gibi, sanki ilk kez açıklanıyormuş gibi, sanki büyük bir hedef söz konusuymuş gibi yandaş medya propagandaya girişti. Elbette yoksullaşmadan söz etmediler, "ne oldu 2013'te konan o büyük hedeflere?" diye sormadılar, sormuyorlar.

Gelelim bu yılın Eylül ayına... Damat Bakan yine yeni bir ekonomi programı açıkladı. Yeniliği neymiş dersenez, bu programda 2023 hedefleri yok. Onun yerine 2022 hedefleri verilmiş. Programa göre 2022'de GSYH 900 milyar dolar, kişi başına düşen gelir ise 10 bin 500 dolar olacaktı. İktidarın bizi "yeni" diye diye nereden nereye

getirdiğine bakalım: 2010 yılında kişi başına düşen gelir 10 bin 560 dolardı. Demek ki, AKP iktidarı 2022 yılında bizi 12 yıl geriye götürme sözü veriyor! Üstelik bu hedefe ulaşmak için bile gelecek iki yıl boyunca ekonominin art arda yüzde 5 büyümesi gerekiyor. Sizce büyür mü?

TÜİK verilerine göre bu yılın birinci yarısında GSYH, geçen yıla göre yüzde 9,9 azaldı, kişi başına düşen gelir ise 8 bin dolar düzeyine düştü. Yani ekonomi küçüldü. Ama bu küçülme zenginleri değil, asıl olarak emekçileri etkiledi. AKP iktidarı, şirketlerin vergi borçlarını silerek, indirimler yaparak, prim desteği vb. teşviklerle, peşkeş çektiği ihalelerle sermayeyi büyütürken ekonomideki küçülmenin bedelini milyonlarca emekçiye ödetti, ödetiyor. TÜİK'in enflasyon ve işsizlik rakamlarında "yarattığı mucizeler" bir yana, gerçek enflasyon da, işsizlik de yüzde 30'lara dayanmış durumda. Dolar 8 lirayı zorluyor, milyonlarca emekçi hayat pahalılığıyla, geçim sıkıntısıyla boğuşuyor.

Gerçekleri sergiledikten sonra, şimdi yukarıda sordüğümüz soruya dönelim; siyasi iktidarın nasıl bir hikâye anlattığına bakalım. İşte Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözleri: "Türkiye ekonomisi adeta bir uçuşun içerisinde. Gözü olup görmeyenler hâlâ bu gerçekleri yanlış anlatsalar da bizim yükselişimiz sürüyor." Damat ne diyor peki? "Temmuz verilerine maşallah. Ekonomimiz adım adım yeniden yükseliyor." Dolardaki yükselişi soran gazetecilere ise şöyle cevap veriyor: "Kur benim için hiç önemli değil, oraya bakmıyorum." Keza "dolarla mı maaş alıyorsunuz?" sözleri de herkesin aklındadır. Son 7 yıldaki gerileme ortadayken ekonominin uçtuğunu söyleyenlerin ve istatistiklerle oynayarak gerçekleri gizleyenlerin yaptığı işe ne ad verilir? Ekonomideki çöküşü sorgulayanları ve eleştirenleri vatan haini ilan etmek, söylenen yalanları inandırıcı kılmak için medyayı seferber etmek toplumun algılarıyla oynamak değil midir?

Ancak can yakan gerçekler karşısında süslü sözler, iddialı laflar giderek etkisini yitiriyor. Bu nedenle siyasi iktidar, bir yandan baskı ve tehditlerini arttırıyor, işçilerin hak aramasının önüne geçiyor. Diğer yandan dışarıda gerilimleri yükselterek ve üst üste doğalgaz müjdeleri vererek ilgiyi başka yerlere kaydırmaya çalışıyor. Yani yine toplumda algı yaratmak ve insanları yönetmek istiyor. Peki, nereye kadar? ■

İktidarın ve Patronların Salgın Fırsatçılığı

Türkiye’de ilk koronavirüs vakası 11 Martta açıklandı. Ardından toplum hızla korku ve paniğe sürüklenecek düşünemez hale getirildi. Pandora’nın kutusu açılmış gibi, o günden sonra siyasi iktidar ve patronlar “salgına karşı önlem” bahanesiyle başımıza nice çorap örüyorlar. Artan işsizlik, ücretsiz izinler, kısa çalışma, esnek çalışma, işsizlik fonunun yağmalanması, ücretlerin düşürülmesi, hayat pahalılığı, grev ve yürüyüş yasakları, kıdem tazminatının gasp edilmek istenmesi, iş güvenliği önlemlerinin ihmal edilmesi, uzaktan eğitim fiyaskosu... Ekonomik krizi koronavirüsün ardına gizleyen AKP iktidarı, işçi sınıfına bunları reva görürken patronlar sınıfını ise koruyup kollayarak kıyak üstüne kıyak geçiyor.

Patronlar sınıfına vergi indirimleri, sigorta prim desteği, düşük faizli kredi desteği, kredi garantörlüğü, borçların ertelenmesi, kira bedeli muafiyeti, bedava arsa tahsis gibi kıyaklar zaten yapıyordu. Ancak koronavirüs bu kıyakların daha fazla yapılmasının bahanesi oldu. Nitekim 16 Ekimde Meclis komisyonuna sunulan torba yasa teklifinde patronlara yine işsizlik fonundan SGK prim desteği verilmesi ve mevcut desteklerin süresinin uzatılması yer alıyor. Aynı şekilde mevcut vergi ve harç indirimlerinin süresinin uzatılması, ihracat yapan firmalara kazançlarının yüzde 50’sini gelir beyannamesinden düşme hakkı veriliyor. Cumhurbaşkanı’na yüzde 20 olan kurumlar vergisini 5 puana kadar düşürme yetkisinin tanındığı yasa taslağında, kısa çalışma uygulamasının Haziran 2021 tarihine kadar uzatılması da yer alıyor.

Ücretsiz izinler zaten Haziran 2021’e kadar uzatılmıştı. Bu sayede yasal olarak önü açılan patronlar, işçilere yönelik fiili saldırılarını daha da arttırdılar ve ücretsiz izinleri işçilerin sırtında şaklayan bir kamçı gibi kullanmaya başladılar. İş temposunu arttırmak, birkaç kişilik işi bir işçiye yaptırmak, ücretleri düşürmek, sosyal haklarda kesintiye gitmek ve sendikal örgütlenmeyi baltalamak gibi yasal olmayan her türlü uygulamayı ve hak gaspını hayata geçirmek için bu kamçıyı kullanıyorlar. Saldırlara sesini çıkaran, sendikalaşmaya çalışan işçi anında ücretsiz izne gönderiliyor. Daha önce sendikalaşan işçileri işten ata-

rak örgütlenmeyi engellemeye çalışan patronlar, şimdi kendileri için daha az “baş ağrıtan” bir yöntem olarak ücretsiz izni kullanıyorlar. Bunun son örneği Dilovası’nda bulunan Systemair HSK fabrikasında yaşandı. Bırakalım işlerin azalmasını, yoğunluk nedeniyle fazla mesai yaptırılan fabrikada patron, Birleşik Metal-İş Sendikasına üye olan işçileri ücretsiz izne çıkardı.

Koronavirüs, esnek çalışmanın yaygınlaştırılması ve iş güvencesinin kaldırılmasına yönelik saldırıların da bahanesi oldu. Eylül ayında açıklanan Yeni Ekonomi Paketinde esnek çalışma biçimlerinin uygulanabilirliğinin arttırılacağı açıkça belirtiliyor. Nitekim Haziran ayında gündeme getirilen ama tepkiler üzerine geri çekilen, 25 yaş altı-50 yaş üstü işçilerin esnek çalıştırılmasına ilişkin maddeler bu programda yer alıyor. Bu program kapsamında 16 Ekimde komisyona sunulan torba yasa teklifinde esnek çalışma, güvencesiz çalışma ve belirli süreli sözleşmeyle çalışmanın kalıcı hale getirilmesine ilişkin çok daha ayrıntılı maddeler yer alıyor.

Siyasi iktidar aynı zamanda işçilerin üzerinden sopasını da eksik etmiyor. 9 Ekimde Soda Sanayii A.Ş işçilerinin grevi yasaklanırken, 12 Ekimde ödenmeyen alacakları için Ankara’ya yürümek isteyen Somalı ve Ermenekli maden işçilerine polis ve jandarma saldırdı. Öte yandan sadece bir hafta önce ise maden, doğalgaz ve elektrik şirketleri için hazırlanmış bir yasa teklifi komisyona sunulmuştu. Teklif yasalarsa bu şirketler ödemeleri gereken KDV’ler, harçlar, kira bedelleri ve yapım ücretlerinden muaf tutulacak. Ruhsat süresi biten maden işletmeleri, süre uzatım talebinde bulunmaları halinde ruhsatları yenilenene kadar hiç duraksatmadan faaliyetlerine devam edebilecek. Bu madenlerde iş güvenliği önlemleri alınıyor mu, işçilerin çalışma koşulları sağlıklı mı gibi meseleler ise iktidarın umurunda değil!

Özetle koronavirüs fırsatçılığı yapan iktidar, patronları her yolla ihya ederken, işçilere hak gaspları, saldırılar ve yasaklar getiriyor. Sonra da utanmadan yoklukta sabretmemizi, acıyı bal eylememizi tavsiye ediyor. Bu ikiyüzlülüğe bir cevabımız olmayacak mı? ■

İşçinin Karşısında, Sermayenin Yanında: Polis, Jandarma, Ücretsiz İzin Sopası

Systemair HSK'de sendikalaşmaya karşı ücretsiz izin dayatması

Kocaeli Dilovası'nda faaliyet gösteren Systemair HSK Havalandırma Endüstri Sanayi fabrikasında Birleşik Metal-İş'in örgütlenmesini kabullenmeyen patron, işçileri zorla ücretsiz izne çıkartarak sendikalaşmanın önüne geçmek istedi. Sendikanın fabrikada gerekli çoğunluğu sağladığı Bakanlık tarafından verilen yetki tespitiyle belgelenmesine rağmen, patron işçilerin sendikalaşma hakkını tanımadı ve 45 işçiyi ücretsiz izne çıkardı. Ücretsiz izne çıkartılan işçiler, patronun sendika düşmanlığına karşı fabrika önünde direnişe geçtiler. Fabrika içindeki işçiler de direnişteki arkadaşlarına slogan ve alkışlarla destek veriyor.

Birleşik Metal-İş Gebze 1 No'lu Şube Başkanı Selçuk Çıfci, fabrika önünde yaptığı konuşmada patronun tutumuna tepki göstererek, "Eğer patron sendikal hakkımızı tanıyarak bizimle görüşmek isterse buna hazırız ancak burada yapılan haksızlık son bulmadığı sürece bu fabrikada üretim yapmayacağız" sözleriyle uyarıda bulundu. Çıfci fabrika içindeki işçilere de şöyle seslendi: "Anayasal haklarınızı kullanıyorsunuz, kendinizi yalnız hissetmeyin. Hiç kimse bu çıktığı yolda geri adım atmayacak."

Direnişçi işçiler, işyerinde sürekli baskıya, haksızlıklara maruz kaldıklarını, ağır çalışma koşullarında ve özellikle pandemi döneminde canları pahasına fazla mesailere kalarak çalıştıklarını aktarıyorlar. Buna rağmen haklarının gasp edildiğini ifade ediyorlar.

Ermenek maden işçileri zorbalığa rağmen mücadeleye devam ediyor

Yıllardır ödenmeyen tazminatları, gasp edilen hakları için mücadele eden maden işçileri, haklarını aramaktan vazgeçmiyor. Soma'dan ve Ermenek'ten Ankara'ya başlattıkları yürüyüşleri engellenen maden işçileri gözaltılarla yıldırılmaya çalışılıyor. 12 Ekimde Ermenek ve Soma'dan eş zamanlı olarak Ankara'ya yürüyüşe geçen işçiler, polis ve jandarmanın biber gazlı, plastik mermili saldırısıyla engellendi. Ablukayı aşarak yeniden yürüyüşe geçen

Somalı işçiler, bu defa Manisa Salihli'de gözaltına alındı.

Yerin altında ve üstünde yaşamları karanlığa boğulan maden işçileri, gasp edilen haklarının verilmesini, kötü çalışma koşullarının iyileştirilmesini istiyorlar. Fakat işçilerin bu taleplerine gözaltılarla, yasaklarla, polis ve jandarma saldırısıyla karşılık veriliyor. Bağımsız Maden İşçileri Sendikası'nın destek verdiği eylemlerin, polis ve jandarma tarafından engellenmeye çalışılmasının gerekçesi ise pandemi! "Sosyal mesafeyi açın" diyen jandarma ve polisin bu uygulamaya riayet etmemesine karşı haklı tepkilerini dile getiriyorlar. Yasalara uymamakla itham edilerek engellenen, baskılar, saldırılar ve gözaltılarla sindirilmek istenen maden işçileri, gasp edilen yasal haklarını almakta kararlı! Karşılarına çıkan tüm engellere karşı "Yine Yürüyeceğiz, Yine Geleceğiz, Vazgeçmeyeceğiz!" diyorlar.

Soda ve Kromsan grevi yine yasaklandı

Petrol-İş Sendikasının Şişecam Kimyasallar Grubuna bağlı Soda Sanayii A.Ş.'nin Mersin ve Adana'daki tesislerinde başlayacak grevi, 9 Ekimde 60 gün erteleme adı altında yasaklandı! Böylece tuz, soda ve krom üretilen fabrikalardaki grev, siyasi iktidar tarafından ikinci kere yasaklanmış oldu. Cumhurbaşkanlığı kararıyla uygulanan yasağın gerekçesi ise grevin sözde "genel sağlığı ve millî güvenliği bozucu nitelikte" olması!

Petrol-İş, fabrika önünde yaptığı açıklamada grev ve toplu sözleşmenin bir hak olduğunu vurgularken, grev ertelemesinin tamamen keyfi ve hukuksuz olduğunu altını çizdi. Basın açıklamasında 60 gün sonunda anlaşma sağlanamadığı takdirde Yüksek Hakem Kuruluna gidileceği için erteleme kararının 'yasaklama' anlamına geldiğine dikkat çekildi. Yasak kararı sonrasında 16 Ekimde yapılan ve 8,5 saat süren TİS görüşmesinde ise patronun 3 yıllık sözleşme ve düşük zam dayatması üzerine anlaşma sağlanamadı.

Sermayeye dikensiz gül bahçesi yaratmak için her fırsatı değerlendiren siyasi iktidarın "genel sağlık"tan, "millî güvenlik"ten anladığı patronlar sınıfının çıkarlarının korunması, işçilerin kurnalsız ve ağır çalışma koşullarına sessiz kalmasıdır. ■

Emekçi Kadınlar:

“Mücadelenin Sonu Selamettir!”

Derdimizi bir yakınımıza açtığımızda bize bugünlerin gelip geçeceğini, sabırlı olmamız gerektiğini söyler. Bu son derece insani bir durumdur. Peki, bizlere “sabredin” diyenler türlü vaatlerle iktidara yerleşen ve ülkeyi yönetenlerse? Koronavirüs bahanesiyle işçilere, emekçilere saldırılar bitmiyor, zengin daha zengin yoksul daha yoksul oluyor. Biz “daha ne kadar sürecek bu böyle?” derken, Cumhurbaşkanı “müminin görevi yoklukta sabretmektir” diyor. Gebze’den bir grup emekçi kadın olarak bir araya geldiğimizde, buydu sohbetimizin konusu. Sizlere de aktarmak ve düşüncelerimizi, duygularımızı paylaşmak istedik.

Yıllarca fabrikalarda çalışan Elif, “Ekonominin uçtuğunu söylüyor, tüm kaynakları sermaye sahiplerine aktarıyor, sonra bize ‘sabredin diyor. Madem ekonomi uçuyor, neden sabrediyoruz?’ diye sordu. Ayşe de katıldı bu sözlere: “Sabretmek de şükretmek de bize düşüyor. İnsan düşünüyor, neden hep en zor olan bize düşüyor? Sabredilmesi gereken şeyler de var elbette ama...” Demet girdi araya: “Rabbena hep bana demesinler. Ellerini vicdanlarına koysunlar. Biz hak diyoruz, adalet diyoruz, daha ne diyelim? Onların çocukları özel okullarda, kolejlerde, özel öğretmenlerle eğitimine devam ediyor. ‘Şükret haline, eskiden şu yoktu, bu yoktu, şükret!’ diyorlar. Allah’tan gelene, hastalığa, ölüme sabredilir elhamdülillah, devletten gelene, kuldandan gelene sabredilmez, ona sabır denmez bence. Aldığımız bedava bir nefesimiz vardı. Maskeyle onu da paraya çevirdiler. Nefesi bir lira!”

Genç bir kadın işçinin anlattıklarını paylaştı Ceren: “Arkadaşımın çalıştığı fabrikada patron maske vermiyordu. İşçiler parayla alıyorlarmış maskeyi. Dezenfektanı da denetimlerden sonra koymuşlar fabrikanın girişine. Arkadaşım diyor ki, ‘20 kuruşluk maskeyi vermeyen patron, kim bilir dezenfektan diye şişenin içine ne koyuyordur?’ Yani işçilere diyorlar ki, korona olma, çalış, devamsızlık yapma, sendikaya karışma, hak hukuk isteme, mesaiye kal! İşçiler diyor ki, ‘bizim sağlığımızı maskeye emanet ediyorlar ama onu da vermiyorlar.’ Elif yine aldı sözü: “Patronlar bir kere de, ‘çok şükür kazancım bana yeter, benim işçim korona olmasın, hasta, yorgun çalışmasın, evine göndereyim. Gece vardiyası sağlığa zararlı, çağırmayayım, şükredeyim, sabırlı olayım’ demiyor. Bu durumda işçilere ‘sabret, şükret’ demek, ‘sesini çıkarmadan çalış’ demektir. Hakkını arama, her şeye boyun eğ demektir.”

Demet devam etti: “Şu an en büyük sorunumuz uzaktan eğitim. Hem bizim için, hem çocuklar hem öğretmenler için. Çocuklarımızın geleceğini düşündükçe büyük stres yaşıyoruz. Okuldan, disiplinden koştular. Zaten kiracı insanlarız, tek kişi çalışıyor. Önce ‘dolarla ne işin var?’ diyorlar, sonra da ‘git iki çocuğun için tablet al’ diyorlar. Üstüne üstlük ‘sabret’ diyorlar. Bu ne saçmalık! Neye sabredeceğiz?” Şeyma getirdi devamını: “Çevremdeki kimsenin ‘onlar da elinden geleni yapıyor, Allah razı olsun’ dediğini duymadım. Anneler diyor ki, ‘neden hiçbir önlem alınmadı?’ Özel okullarda, özel öğretmenlerle ders yapılırken korona sorun değil. Ama sıra bizim çocuklarımıza gelince sorun. İşçileri ücretsiz izne çıkarıyorlar. Çocuklar uzaktan eğitim alacak, faturalar kabarcak. Günde 39 lirayla bu aileler nasıl geçinecek?”

Demet şöyle anlattı düşüncesini: “Patronlar ve iktidar için koronavirüs bir nimet. Üretim devam ediyor. Ama sıra işçilerin çocuklarına gelince virüs var! Fabrikalar çalışırken işçiler para kazandırıyor. Ama devlet okulları açıkken para kaybediyorlar.” Ayşe ise bu süreçte aslında nasıl yaşadığımızı daha iyi fark ettiğini söyleyip devam etti: “Koronavirüsten sonra daha iyi anladım; eğitimde de sağlıkta da hiçbir şey yolunda değilmiş. ...miş gibi, ...muş gibi gösteriliyormuş her şey bize. Oğlumu okula götürdüğümde kapıda kadınları dinledim. Öğretmen bilgisayarını olmadığı için, velilerden aralarında para toplayıp kendisine bilgisayar almalarını istemiş. ‘Bilgisayarsız nasıl canlı ders anlatabayım?’ demiş. ÜİD-DER’de öğrendiklerimi düşündüm. Kadınlara dedim ki, ‘tek başımıza kendi çocuğumuzun tabletini, eğitimini, formasını, çantasını düşünmekle nereye varabiliriz? Bu hepimizin sorunu. Gidin müdüre söyleyin öğretmene bilgisayar versin.’ Sonraki gün öğrendim ki kadınlar gidip bir güzel sıkıştırmışlar müdürü. Kütüphanede duran bilgisayarları öğretmenlere dağıttırmışlar. Nasıl mutlular! Onları görünce ben de çok mutlu oldum. Demek ki her zaman yapacak bir şey varmış.”

Biz emekçi kadınlar ve işçiler hakkımızı ararken sabrederiz. Çalışma koşullarımızın düzeltilmesi, toplu taşıma seferlerinin arttırılması, iş güvenliği önlemlerinin alınması, hastaneler açılması, çocuklarımızın eğitim hakkı için sabırla mücadele ederiz. Ama neden bize yapılan zulme sabredebiliriz? Yoklukta değil yokluğu ortadan kaldırmak için vereceğimiz mücadelede sabrederiz. Çünkü mücadelenin sonu selamettir! ■

İşçilerin Sordukları/85

AKP'nin Torba Yasası: Patronlara Kıyak, İşçilere Saldırı

AKP iktidarı, 16 Ekimde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna bir torba yasa teklifi sundu. Yasa teklifinde işsizlik fonu yine patronlara peşkeş çekiliyor; türlü gerekçelerle sigorta prim destekleri, vergi indirimleri gibi pek çok maddi destek yaratılıyor. Buna karşılık işçilerin önüne esnek ve güvencesiz çalışma konuyor. Kısa çalışma uygulaması 30 Haziran 2021'e kadar uzatılıyor. Torba yasada yer alan uygulamaların bir kısmı şöyle:

- 1 Ocak 2019 ile 17 Nisan 2020 tarihleri arasında işten çıkarılan işçilerin ve kayıt dışı çalıştırılan işçilerin en son çalıştıkları işyerine başvurmaları ve bu işverenler tarafından fiilen çalıştırılmaları halinde işverenlere maddi destek sağlanacak. Şöyle ki, patronlar işe geri aldıkları ya da SGK'ya bildirdikleri işçileri çalıştırdıkları her gün için 44 lira destek alacaklar. Toplam destek tutarı, işverenlerin SGK'ya ödeyeceği primlerden düşülecek.

Bu maddede kayıt dışı çalıştırılan işçilerle ilgili dikkat çeken bir detay bulunuyor. Bilindiği gibi mevcut iş kanununa göre kayıt dışı çalıştırıldığını ispat eden işçiler mahkeme yoluyla geriye dönük sigorta primlerini işverenden talep edebiliyorlar ve kayıt dışı işçi çalıştırdığı tespit edilen işverenlere para cezası veriliyor. Ancak yeni düzenlemeye göre, işçiler sigortasız çalıştırıldıkları döneme ilişkin ücret ve ücrete bağlı haklar dışında diğer haklarından feragat etmiş sayılacaklar. Yani geriye dönük sigorta primlerini talep edemeyecekler. İşverenlere de herhangi bir para cezası veya yaptırım uygulanmayacak. Yani kayıt dışı işçi çalıştıran patronlar resmen ödüllendirilirken, zaten hakkı gasp edilmiş olan işçilerin ise ikinci kez hakları gasp edilecek.

- **Tam zamanlı çalışan bir işçi 31 Aralık 2020'ye kadar kısmi süreli çalışmaya geçerse gelir vergisinden muaf olacak.** Bunun için işverenin, işçinin çalışmadığı gün sayısı kadar kısmi süreli yeni bir işçi istihdam etmesi ve yeni istihdam edilen işçinin en az 6 ay çalışması gerekecek. Ancak muaf olacağı vergi tutarı asgari ücretin yüzde 10'unu aşamayacak. Bu istisna, en fazla 12 ay süreyle ve kısmi süreli olarak yeni istihdam edilen işçi çalışmaya devam ettiği sürece uygulanacak. Cumhurbaşkanı süreyi uzatmaya,

Hazine ve Maliye Bakanlığı maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olacak.

Kısa zamanlı çalıştığı için ücreti düşen ve sigorta primleri eksik yatan bir işçiye gelir vergisi muafiyeti nasıl bir merhem olabilir? Bunun işçi için nasıl bir teşvik edici yanı olabilir? Açık ki mesele işçiyi kısa çalışma dayatmasına boyun eğmeye zorlamaktır, tıpkı ücretsiz izinde olduğu gibi... Demek ki mesele işçiyi teşvik etmek değil, esnek çalışmayı yaygınlaştırmak için patronların önünü açmaktır.

- **İşveren, 25 yaş altı ve 50 yaş ve üzerindeki işçileri bir defada veya yenileyerek toplam 2 yıl boyunca belirli süreli sözleşmeyle çalıştırabilecek.** Bunun anlamı işçilerin iki yıl boyunca kıdem hakkı ve iş güvencesi olmadan çalıştırılmasıdır. Oysa mevcut iş kanununa göre işverenin işçiyi belirli süreli çalıştırabilmek için "belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşul" olması gerekiyor. Ayrıca esaslı bir neden olmadıkça, birden fazla üst üste sözleşme yapılmıyor, aksi halde iş sözleşmesi başından itibaren belirsiz süreli kabul ediliyor.

- **İşveren ayda 10 günden az çalıştırdığı 25 yaş altındaki işçilerin emeklilik primlerini ödemek zorunda olmayacak.** Sadece yüzde 2'lik iş kazası ve meslek hastalıkları primi ile GSS priminin yüzde 7,5'ini ödemekle yükümlü olacak. GSS priminin kalan yüzde 5'i ise işçinin ücretinden kesilecek. Sözde genç işsizliğin azaltılması ve gençlerin iş yaşamında tecrübe kazanması amacıyla getirilmek istenen bu uygulama, gençlerin iş güvencesinden ve geçinebilecekleri bir gelirden yoksun olmaları, emekliliğin ise hepten imkânsız hale gelmesi demektir.

Siyasi iktidar büyük bir pervasızlıkla yasa teklifinin gerekçesini "koronavirüs salgınının istihdam üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, salgın nedeniyle işçi ve işverenler üzerinde oluşan yükün sosyal devlet ilkesi gereğince paylaşılması ve giderilmesi" olarak açıklıyor. Bunun büyük bir yalan olduğu, asıl amacın patronları ihya etmek ve işçileri sınırsızca sömürmeleri için iş kanununu yok sayacak olanaklar yaratmak olduğu ortadadır. ■

Tarihin İzinde: Fırçadan Tuvale Emek

Tarih boyunca sömürücü zalimlere karşı mücadele etti emekçiler, hiçbir zaman topyekûn boyun eğmedi insanlık. Sömürülen ve horlananlar, zorlu dönemlerden geçip bedeller ödeyerek bugüne geldi. Kimi zaman acze düştüler, çile çektiler ama kimi zaman da tarihin yelelerini ellerine aldılar. Sanatın çeşitli alanları bunun yakından tanığıdır. Şiirler, ezgiler, romanlar, öyküler, masallar... Bilelim ki boyun eğmeyen insanlık, sadece kelimelerle anlatmadı serüvenini... Boyalarla, fırçalarla da anlattı, tuvallere işledi. Bu resimler geçmişten bugüne insanlığın ortak hafızasının parçasıdır ve bize bir şeyler anlatırlar. Kimisi egemenlerin kibrini ve zalimliğini anlatır; kimisi ise emekçilerin çilesini ve zalimler düzenine başkaldırısını... Emegin fırçasından dökülen boyalar dile gelsin şimdi ve anlatsın bize; emegin sömürsünü, mücadelesini ve zulme direncini.

Volga Kıyısında Burlaklar, İly Repin, 1873

Zenginliğin kaynağı doğa ve emektir. Emektir üreten, dönüştürüp şekil veren. Dünden bugüne emekçiler kahr dolu günler yaşadı, akıldışı işlere sürüldü. İşte bir nehrin kıyısında, adeta yük hayvanı gibi halatlarla gemi çeken emekçiler... Sırtlarında paçavralarla bitap düşmüşler, belli ki kan ter içindeler! Ya gözlerindeki çaresizliğe ne demeli? Burlak denirdi onlara; Volga nehrinin, Neva nehrinin burlakları... Çarlık Rusya'nın, namı diğer halklar hapishanesi Rusya'nın resmidir bu! Emekçilerin bir parça ekmek uğruna nasıl bir hayat kavgası verdiğinin, nasıl ezildiğinin güçlü bir ifadesidir. Ama bu emekçilerin torunları modern sanayi işçisi oldular ve kapitalist düzeni yıktılar; işçilerden oluşan bir iktidar kurdular.

Efsaneye göre gaddarlığıyla anılan Kral Nemrud, tanrılar katına yükselmek ve kendisini ölümsüz kılmak için göklere erişen bir kule inşa ettirmeye karar verir. Resmin merkezinde kibir kulesi Babil'i, sol alt köşede ise kuleye tek taş bile koymayan kibir abidesi Nemrud'u görüyoruz. Yanında silah kuşanmış askerler var, önünde ise diz çöküyor taş kıran, taş taşıyan işçiler. Görüyor ve anlıyoruz ki bugünün egemenlerine atalarından miras; kibirleri, güç ihtirasları, barbarlıkları ve hatta kimisinin Nemrud suratu... Babil kulesi kibrin ve Nemrud ise kötülüğün simgesidir. Gelecek kuşaklar da kapitalist düzeni ve bu düzenin egemenlerini böyle anacaklar.

Babil Kulesi,
Pieter Bruegel,
1563

Hırçın dalgalar gibi geminin güvertesi de kızılca kıyamet! Boğaz boğaza bir dövüş var karşımızda, kara derililer palayla saldırıyor insanlara. Bu bir vahşet, barbarlık! İlk bakışta manzara bu ama kim ola ki bu kara derililer? Neden bu kadar öfkeliler? 1800'lerin yüzlerce köle gemisinden yalnızca biridir Amistad. Kelime anlamı dostluktur, ilginç! Sierra Leone'den silah zoruyla kaçırılan insanlar bu gemilere doldurulup Amerika'ya götürülüyor, köle olarak satılıyordu. Dönemin efendileri bir kap yemek karşılığında onlara her türlü işi yaptırıyordu. Bir efendi, kölesine isterse tecavüz edebilir ve onu öldürebilirdi. Amistad'a doldurulan kara derililer, 1839 yılında köle tüccarlarının palalarını ellerine geçirip isyan ettiler. Bu dünya anlatılması güç nice acılara tanıklık etti. Hem de modern bir çağda köleleştirilen siyahların gördüğü zulmü ve kahrını anlatması güçtür. Bu tablo, siyahların çektiği acı ve isyana dairdir. İsyan etmekte haklı değiller miydi? Asıl barbar olan kimdi?

Amistad Gemisi, Hale Woodruff, 1938

Grev, Robert Koehler, 1886

Zaman aktı kendi yolunda, kapitalizm gelişti. Fabrikalar ve şehirler kuruldu, işçi sınıfı doğdu. Zincirli kölelik son bulmuştu artık, devir ücretli kölelik devriydi! Sömürüye ve zulme karşı yeni bir silah keşfetti işçi sınıfı; GREV! Bilinen ilk grev tablosu da budur. Tablo ilk olarak 8 saatlik işgünü hakkı için verilen mücadelenin doruğa çıktığı 1886 yılında, ABD'de sergilenmiştir. Dönemin sözde sanatsız tuzu kuruları burun kıvrırken bu tabloya, grev silahını kuşanan ABD'li işçiler sahip çıkmışlardır. "Grev" tablosunun çok sayıda kopyası işçiler arasında elden ele dolaşacak ve böylece bu tablo hem bir mücadele aracı, hem de dönemin emek hareketinin sembolü haline gelecekti.

Rusya'dayız yine, bu kez Putilov metal fabrikasının önündeyiz. 30 bin kişilik bir fabrika bu! 30 bin kişilik bu işçi ordusu, pür dikkat konuşmacıyı izliyor. Eli sargılı, belli ki cepheden yeni dönmüş bir işçi gazetede okuduklarıyla kürsüdeki sözlerini kıyaslıyor. "Ekmek, Toprak, Barış!" diye haykırıyor konuşmacı, öyleyse "vakit tamam, iktidar işçi sınıfının olmalı!" diyor. Takvimler Ekim 1917'yi gösterdiğinde yekvücut oldu emekçi kitleler, o elin işaret ettiği yere yöneldiler, sömürü ve zulmün üzerine yürüdüler. Ve nihayet yıkıldı halklar hapishanesi Rusya! Çarların, çaricelelerin, efendilerin Rusyası yıkıldı! Rusya'nın burlakları, köylüleri ve işçileri kurtuldu esaretten! 1917 Ekim'inde Rusya'da son buldu sömürü, ayaklar baş oldu!

Putilov, Isaak Brodsky, 1929

Şimdi dönelim ilk tablomuza... Gemi çeken Burlaklardan en genç olanı, dikkat edin diğerlerinden farklıdır. Başını yere eğmemiştir, gözünü ufka dikmiştir. Onu esir alan kayışlarından kurtulmak istemektedir sanki! Yarım asır öncesinden 1917 Ekim'inin habercisidir ilk tablomuz, bugünün insanına da çok şey anlatır; koşullar ne denli zahmetli olursa olsun, umut her daim olmalıdır. Zulme ve sömürüye boyun eğmeyen insanlık, bir gün sonsuza kadar kurtulacak esaret prangalarından biliyoruz. Yeter ki inansın ve yekvücut olsun!

Cargill Direnişçilerine Mektup

Tekgıda-İş Sendikasında örgütlendikleri için işten atılan Cargill işçileri 2,5 yıldır mücadelelerini sürdürüyor. Şirketin genel merkezinin bulunduğu İstanbul'daki 10 haftalık eylem planlarını tek tek hayata geçiren direnişçi işçiler; 19 Ekimde Bursa'ya, evlerine döndüler. Kararlı olduklarını her fırsatta ifade eden işçiler, iki hafta içinde yönetimin adım atmaması durumunda yeni bir eylem takvimi açıklayacaklarını duyurdular. Yaşadıkları haksızlık karşısında uzun soluklu ve onurlu bir mücadele veren direnişçi Cargill işçilerine kilometrelerce öteden, Ankara'dan seslenen okurlarımızın mektubunu paylaşıyoruz.

■ Ankara'dan bir grup işçi

Cargill'de direnen işçi kardeşlerimiz, merhaba. Bizler Ankara'da çeşitli sektörlerde çalışan ÜİD-DER'li işçileriz. Sizlere yürek dolusu selamlarımızı iletiyoruz. İnatla, sabırla ve kararlılıkla yürüttüğünüz mücadelenizi coşkuyla selamlıyoruz. Mücadele örgütümüz ÜİD-DER'in internet sayfalarından ve Dayanışma TV'deki videolarından direnişinizi takip ediyoruz. Şunu bilmenizi isteriz ki mücadelenizde asla yalnız değilsiniz. Yanınızda olmasak da yüreklerimiz birlikte atıyor. Direnişiniz bizleri heyecanlandırıyor, umudumuzu büyütüyor. Onurla yürüttüğünüz mücadelenizi etrafımızdaki işçi kardeşlerimize anlatınca, onların da gözlerinde aynı umudu görüyoruz. Bu vesileyle direnişinizi anlattığımız her bir işçi kardeşimizin de dayanışma selamlarını sizlere iletmek istiyoruz.

Sevgili dostlar, yaşadıklarınızı ve mücadelenizi derinden hissediyoruz. Çünkü işyerlerimiz farklı olsa da hepimiz aynı sorunları yaşıyoruz. Bizler de sizler gibi bu sorunları kaderimiz olarak görmüyoruz. Patronlara ve onların yasalarına boyun eğmiyoruz. Onların bize dayattığı haksızlıklara karşı işyerlerimizde, mahallemizde, bulduğumuz her yerde mücadelemizi yükseltmeye çalışıyoruz. Biliyoruz ki güçlü birlikler kurarak ve dayanışmamızı büyütürken patronların saldırılarını püskürtebiliriz. Bu nedenle yürüttüğünüz mücadele bizler için çok şey ifade ediyor.

Sizler bugüne dek maddi ve manevi nice zorluğa gö-

güs gerdiniz. Karşınıza çıkan her bir engel mücadele azminizi daha da kuvvetlendirdi. Bizler gibi "mücadeleniz mücadelemizdir" diyerek sizlere kucak açan nice sınıf dostu kazandınız. Her şeye rağmen birliğiniz ve dayanışmanızdan ödün vermediniz. Hayatta bundan daha onurlu bir şey olabilir mi? Sizlerle bu onuru paylaşmaktan kıvanç duyuyoruz.

Direnış alanları bizler için birer mücadele okuludur. Bu mücadele okulunda nice şeyler öğrenir, deneyimleriz. Ve biliriz ki hiçbir direniş sadece o işyeri için değildir. Direnişimiz aynı zamanda diğer işyerleri içindir. Mücadelemiz işçi sınıfının güçlenmesi içindir. Sizler de sadece kendiniz ve çocuklarınız için direnmiyorsunuz. Nice sınıf kardeşinize ve onların evlatlarına örnek ve umut oluyorsunuz. "Çocuklar iyi yaşasın diye babalar direniyor" diyerek direniş başlatmıştınız. Bugün ne yazık ki işçi sınıfımızın çocukları iyi yaşayamıyor. Bizler çocuklarımızın iyi yaşayacağı bir dünya için mücadele ediyoruz. Ve biliyoruz ki onlara bırakacağımız en güzel miras, onurla yürüteceğimiz örgütlü mücadelemizdir. İşçi Dayanışması gazetemizin 150. sayısında ne güzel ifade edilmiş: "Birlik olarak, birbirimize cesaret, güç ve güven vererek, mücadelede öne çıkarak çocuklarımıza en güzel mirası bırakacağız. Ve bu mirasla büyüyen çocuklarımız sömürünün olmadığı bir dünya kuracaklar..." Direnişinizi umutla ve coşkuyla selamlıyoruz. ■

Binalar Büyüdükçe Sağlığımız Kayboluyor!

■ Pendik'ten bir sağlık emekçisi

Birkaç gün önce bir şehir hastanesine gittik. İki arkadaş, tıpkı havaalanı bekleme salonu gibi bir yerde, ışıltılar altında ama doktordan hem ruhen hem bedenen uzakta, ismimizin monitörde çıkmasını bekledik. Ağrı içinde kıvranan arkadaşımı daha acil kapısından girince bir kenara bırakıp danışmaya koşturdum. Sıramız gelip içeri girdiğimizde muayene odasının kocaman olduğunu ama tek bir penceresinin bile olmadığını fark ettim. Küçük bir masada üstelik dört tarafı kapalı bir odada beyaz önlüğü ile kuş misali bir doktor derdimizi dinledi. Sıra tahlil vermeye geldiğinde ağrılar içinde kıvranan insan için dolana dolana bitmeyen dere tepe düz bir yol gittik. Ama dört bir tarafımız ışıklar, parlak parkeler, yeni mobilyalarla çevrili idi. Nihayet tahlil kayıt bölümüne gelince şaşakaldık. Değişmeyen gerçeklerimiz vardı. Danışmada kimse yoktu. Zaten bir kişi çalışıyormuş, o da namaza gitmiş. En nihayet kan alma odasına geldiğimizde daha bir şaşakaldık. Sağlıkçıların korona salgını nedeniyle hayatını kaybettiği günlerde üç genç sağlık emekçisi küçücük, yine penceresi olmayan bir odada kan almaya çalışıyorlardı. İşte bu koşullar altında o kocaman binaların içinde kaybolan sağlık emekçilerine bu şatafattan düşe düşe bir kuytuda çalışmak düşmüştü. Akşama kadar şaşıra şaşıra o yokluktan ötekine, aylar sonraya verilen randevulara takılarak dolandık durduk, günü derdimize derman bulamadan bitirdik.

İşin özü dostlar, iktidar yere göğe sığdıramasa da şehir hastanelerinin kuruluş amacı nitelikli sağlık hizmeti vermek falan değil. Şehir hastaneleri, nüfusu 90 milyona dayanmış bir ülkenin emekçilerinin ihtiyacı olan sağlık hizmetlerini vermek için hem yeterli değildir hem de uygun değildir. Dışarıdan bakıldığında içinde her tür teknik ve tıbbi olanak varmış gibi gözükse de bu doğru değildir. Binaların şatafatı ve büyüklüğü arttıkça hastalanan emekçilerin mağduriyeti de büyümektedir. Parlak parkelerin, cicili koltukların arasında kaybolan gariban insanın cefası yönetenlerin hiç umurunda değildir. Kıvranarak

girdiğiniz hastanelerin bir ucundan diğer ucuna büyüklüğü arttıkça hastanın çektiği eziyet de artmaktadır. Hele yaşlı emekçiler için durumun vahametini anlatmaya sözler yetmiyor. Üstelik bu görgüsüz bir şatafat ve reklam düşkünlüğüyle inşa edilmiş binaların içinde hastalara gerekli tedavi ve bakımı yapacak yeterlilikte çalışan yok. Oysa amaç insan için, toplum için sağlık hizmeti üretmek olsa ülkenin dört bir yanında hastaların kolaylıkla ulaşabileceği, temel sağlık ihtiyaçlarının parasız karşılandığı, sade, temiz, yeterli çalışanı olan, enfeksiyon riski en aza indirilmiş butik hastane sayılarının artırılması gerekirdi. Oysa bugün olan tersidir. Bugün tüccar zihniyetiyle sağlık hizmeti satmak için kurulmuş, adına hastane denilmiş çirkin ve büyük binalarımız var. Tıpkı “adalet sarayı” adlı dev binalarda kaybolan adalet gibi, şehir hastaneleri adlı binalarda kayboluyor sağlığımız. O “büyük” binaların büyük ve görgüsüzlük abidesi yönetici odaları var. Tıpkı iktidardakilerin sarayları, saltanatları gibi. Balık baştan kokuyor yani.

Şehir hastanelerinde de eziyetin büyüğünü, işin ağırlığını omuzlayanlar yoksul ve mağdur edilmiş emekçilerdir. Hem sağlık hizmeti veren hem de sağlık bulmak için buralara muhtaç edilen emekçiler aynı sınıfın parçasıdır. Muktedirler aynı tokmakla vurmaktalar emekçilerin başına. O nedenle bizler gerçek, nitelikli ve parasız sağlık hizmeti istemeye, hastalandığımızda başvurabileceğimiz hastanelerin inşaat patronları için değil bizim için uygun sayı ve biçimde yapılabilmesi için mücadele etmeye devam edeceğiz. Ha, bir de on binlercesi işsizliğe mahkûm edilmiş sağlık emekçilerinin de sağlık kurumlarına atanmasını, çalışanların çalışma koşullarının iyileştirilmesini de isteyeceğiz. Tabi ki biz istedik diye bunları karşılamaya yanaşmayacaklar. Her seferinde sesimizi biraz daha gür çıkararak ve sayımızı çoğaltarak bu isteklerimizi daha güçlü talep edeceğiz. Biliyoruz ki bugün sahip olduğumuz pek çok hakkın kazanılması hiç kolay olmamış. Yine biliyoruz ki taleplerimizi beraberce haykırmaya başladık mı, gerisi çorap söküğü gibi gelir... ■

YENİ EKONOMİ PROGRAMI

2022-2023

Normal - Yeni Ekonomi

Bakanı Dinleyelim mi?

■ Esenyurt'tan bir işçi

Ekonomi Bakanı, bir kez daha “Yeni Ekonomi Paketi” açıkladı. İşsizlik, ekonomik kriz, hayat pahalılığı, pandemiye fırsata çeviren patronlar ve bunların emekçiler üzerinde yarattığı baskıyla ilgili tek olumlu madde çıkmadı paketten! İşçileri umutlandıracak, koruyacak, yüreğimize su serpecek bir açıklama dahi gelmedi. Yönetenler yine bizi şaşırtmadı!

Liranın değersizleşmesi üzerine yaptığı açıklamada Bakan; “Kur benim için önemli değil. Sanayi sağlam, üretim sağlam, kur kontrolümüzde. Kazanan biz olacağız” dedi. Bakanın birikimi ve tasarrufları dolar olarak duruyor herhalde! Sonuçta çok değil daha geçtiğimiz yıl Ağustos ayında, aynı Bakan “doların yükselmesini bekleyenler çok bekler; yastık altındaki dolarları bozdurun, dolar düşecek” demişti. Ona inanıp dolarını bozduranlar bugün 100 dolarda 200 lira kayıptalar! Ekonomi Bakanı'nın söylediğine göre, Aralık Kasım'dan, Ocak Aralık'tan, Şubat ise Ocaktan daha iyi olacaktı da durum öyle olmadı.

Eskilerin bir sözü vardır “Minareyi çalan kılıfını hazırlar” diye... Tepeden bir talimat geliyor, TÜİK enflasyonu tek haneye indiriyor, istihdam fırlıyor, işsizlik oranları düşüyor! Bir kalem oynatılıyor ve ülkenin bir günde 40 milyar lira zenginleştiği ilan ediliyor! Onlara inanacak ol-

sak her şey kontrol altında, ekonomi büyüyor hatta tüm dünya bizi kıskanıyor!

“Doların yükselmesinden sana ne?” diyor Bakan, müşteri garantisi verdikleri hastane, köprü, yol ve tünellerin ödemesi dolar ile yapılıyor, kur artışından kaynaklanan farkı işçiler ödüyor. Dış borç dolar yükseldikçe artıyor, farkı işçiler ödüyor. Elektriğe yüzde 32,3; doğalgaza yüzde 34,7 zam geldi, doların yükselmesinden dolayı. Faturalar kabarıyor, para işçilerin cebinden çıkıyor. Yediğimiz, içtiğimiz, giydiğimiz her şeyin, günlük ihtiyaçlarımızın neredeyse tümünün satış fiyatı dolar kuruna göre belirleniyor, hepsini daha pahalı alıyoruz. Aldığımız ücretler ise açlık sınırı altında, maaşlarımız gün geçtikçe güneşi gören kar gibi eriyip gidiyor.

Kardeşler yönetenler aklımızla dalga geçiyor ve bizimle alay ediyorlar. Büyük bir oyun oynuyorlar, yaşadıklarımızı ise kader olarak gösteriyorlar. Ancak açlık, yokluk, işsizlik, yoksulluk neden emekçilerin kaderi olsun? Alın teri ve namusuyla çalışan milyonlarca işçi bunu mu hak ediyor? “Kader” neden hep zenginlere gülüyor? Çünkü bu düzen onların düzeni! Onlar zenginliklerine zenginlik kattığı, bizlerin ise bir dilim ekmeğe muhtaç olduğu bir düzen. Ama bilelim ki bu sömürü düzenine mahkûm değiliz. Yeter ki birleştirelim bolluk ve bereket üreten ellerimizi. ■

Düşünen Bir İşçinin Aklına Gelenler

■ Bakırköy'den bir eğitim emekçisi

Patron biz işçileri adına kısa çalışma ödeneğine başvurdu.

Kısa çalışma ödeneği çıkmadı.

Patron ücretsiz izin ödeneğine başvurdu.

Ücretsiz izin çıktı.

7 aydır ücretsiz izinde görünüyorum.

Ama aslında çalışıyoruz.

İşyeri ücretsiz izin ödeneği alıyor ama normal mesaimiz devam ediyor.

Patron ücretsiz izin ödeneğinin üzerini tamamlayıp maaşımı veriyor.

Sigorta primlerim ise 7 aydır yatırılmıyor.

Bu durumda benim işsizlik fonumdan ben mi yararlanmış oluyorum patronum mu?

Peki, bu durumda olan sadece ben miyim? Hayır.

Sadece bizim patronun işyerlerinde en az 850 kişi varız.

Ayrı binalarda olsak da en az 850 eğitim emekçisi.

Patronu saysan 3-5 ortak.

Peki, 850 kişiyi nasıl soyuyorlar?

Sopayla mı?

Değil!

Kanunla mı?

Ehh işte!

Söverek mi?

Değil!

Peki kardeşim, bu patronlar nasıl bu kadar açık ve basit yoluyor bizi?

Çünkü biz işçilerin birbirimizden ve sınıfımızın mücadele tarihinden haberimiz yok.

Sanıyoruz ki başımıza gelen normal olan.

Sanıyoruz ki böyle gelmiş böyle gidecek.

Her gün yan yanayız ama kimse bu işe ses çıkarmıyor sanıyoruz.

Çünkü hayata patronun TV'lerinden ve gazetelerinden bakıyoruz.

Peki, doğrusunu nereden öğreneceğiz?

Tabi ki de örgütlü mücadele ile.

Yani

İşçi sınıfının mücadele örgütünden

ÜİD-DER'den ve İşçi Dayanışması'ndan! ■

Ekim 1917'de Rusya'da işçi sınıfı isyan edip ayağa kalktı ve kapitalist sömürü düzenini yıktı. Ayaklar baş olmuş, üreten ve alın teri döken milyonlar sömürülmeye hayır demiş, işçilerin iktidarı kurulmuştu. Sömürücü egemenler şaşkına dönmüşlerdi. "Ne yani" diyorlardı, "şimdi işçiler mi yönetecek!" İşçiler de "evet, nasıl üretmesini biliyorsak, biliriz öyle yönetmesini de" diyerek karşılık veriyorlardı. Evet, ilerleyen yıllarda Rusya'daki işçi iktidarı yıkıldı ama geride muazzam bir deneyim bıraktı. Bugünün işçi sınıfı geçmişin deneyimlerinden öğrenecek ve daha iyisini yaparak kapitalizmi tarihin çöplüğüne fırlatacak! Rus sınıf kardeşlerimizin 103 yıl önce kurduğu işçi iktidarına selam olsun!

İktidarı Almak Gerek

Aynı şeye yaramaz burjuvalarla bizim paramız.
Burjuvalarla bizim paramız
Aynı şeyi almaz pazardan.
Elli gram zeytin alır kimi zaman
Kimi zaman elli gram peynir
Ve hatta kimi zaman
Zeytine peynire yetmez de paramız
Beş yumurta üç ekmektir doyduğumuz
Yani kopkoyu bir fakirliktir soframıza koyduğumuz

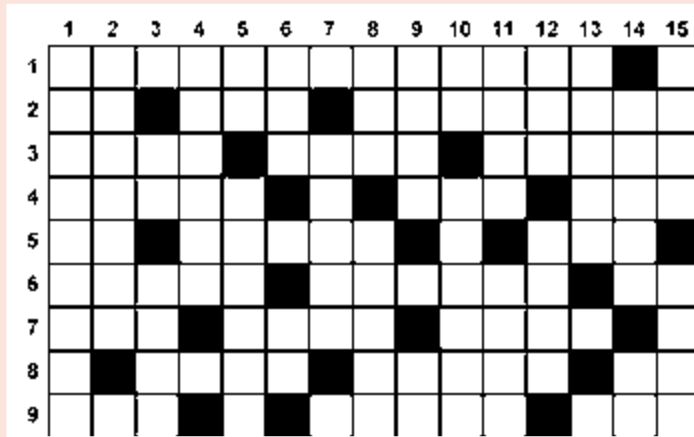
Zevk-ü sefa alır burjuvaların parası
Burjuvaların parası han hamam saray...
Burjuvaların parası boğazda yalılar...
Tank, top, savaş
Açlık, ölüm ve iktidar alır.

Aş alır bizim paramız
Çocuklarımıza üst baş alır
Olabildiği kadar tokluk
Bulabildiği kadar mutluluk alır.
Ölüm tezgâhlarının arasında
Can vererek kazanılır bizim paramız
Bizim paramız yarı aç yarı açık
Bizim paramız muhannete muhtaçlık alır

Bizim paramızın gücü yetmez
Yoksul evlerimizi ısıtmaya
Soğukta donmak
Sıcakta yanmak
Dayanmak ha dayanmak alır
Biz
Mahallemizden bile çıkaramayız da burnumuzu dışarıya
Yani bizim paramız
Aynı mahalleye ömür boyu mahkûmluk,
Burjuvaların parası
Bir uçtan diğer uca bütün dünyayı dolanmak alır
Onların aldığı
Hiçbir şeyi alamaz da bizim paramız
Onlar
Almak için bütün her şeyimizi elimizden
İlla ve illaki iktidarı alır
Yani demem o ki canım kardeşim
Yani demem o ki sınıf kardeşim
Şunu çok iyi bilmek gerek
Doyurabilmek için dünyanın bütün çocuklarını
Ve son verebilmek için
Açlığa, savaşa
Sömürüye ve sefalet
Bütün dünyada iktidarı ele almak gerek.

Ziya Egeli

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

- İklim değişikliğine neden olan ve tüm gezegeni etkileyen ısı değişimi.
- Namus. Garaz. Tedirgin, hurursuz.
- "... Luksemburg" Almanya'da işçi sınıfının iktidarı alması için mücadele ederken katledilen kadın önder. Aşama. Çiçek yetiştirmekte kullanılan kap.
- Bir uyarıyı, bir tehlikeyi bildirmek için verilen işaret. Avuç içi. Sözü geçerlik, isteğini yaptırabilme gücü, nüfuz.
- Müzikte ilk nota. Dokunma. Mesafe.
- Büyük yılan. Sınırları içine başka konuları veya anlamları alma durumu. Mısır mitolojisinde güneş tanrısı.

- Dünyanın en uzun nehri. Bozkır. Paylama.
- Devlet işlerini dinden ayrı tutan. Aşırı gelişmiş. Uzaklık belirtir.
- Kişi. Mana. Herhangi bir konuda, bir meslekte deneyim kazanmış, eskimiş kimse.

Yukarıdan Aşağıya

- Doğalgaz sondajıyla gündeme gelen kuzeydeki deniz.
- Bevliye.
- Nazi polis örgütü. Delalet kelimesinin sessizleri.
- Bir kenara atılmış, saf dışı bırakılmış.
- İspanyolcada evet. Türkiye'nin güneyinde bir şehir.
- Arapçada ben. Takımın kısaltması.
- Böceklerde özel solunum kanalları.
- Karakter. İki ucu ip, ortası örme veya meşin olan bir taş atma aracı.
- Kıyıda köşede kalmış. Polonya para birimi.
- Deveyi çöktürmek için çıkarılan ses. Kuvvetler ayrılığı ilkesinde meclisi temsil eden organ.
- ABD'nin uzay programı çalışmalarını yürüten kurum. En büyük.
- Maden Tetkik Arama kurumunun kısaltması. Yardım istendiğini anlatır.
- Er.
- Direnme, ayak direme, üsteleme, üstünde durma. Boru sesi.
- Nevale. Altın ve gümüşün saflık derecesi.

Geçen Bulmacanın Çözümü

Endonezya

Şili

Endonezyalı emekçiler saldırı paketine karşı çıkıyor

Endonezya'da 2019'dan beri tartışılan ve iş kanununda çeşitli maddelerde değişiklikleri de kapsayan yasa paketi 5 Ekimde meclisten geçti. Uluslararası yatırımcıları ülkeye çekmek ve ekonomiyi canlandırmak için çıkarıldığı söylenen ve "Omnibus kanunu" adı verilen yasayla işçilerin birçok temel hakkı tırpanlanıyor. Yasayla birlikte kıdem tazminatı üst limiti 32 aylık ücretten 19 aya düşürülüyor. Haftalık fazla mesai süresi 18 saate çıkarılıyor. Hafta tatili bir güne düşüyor, asgari ücretin sektörel olarak belirlenmesinin yerine bölgesel asgari ücret getiriliyor. Yasa, bazı yatırımların çevresel etkilerinin araştırılması gerekliliğini de kaldırıyor. Yani bu paketten işçiler için daha düşük ücret ve daha kötü çalışma koşulları, doğa için daha fazla talan, egemenler için ise daha fazla kâr çıkıyor. Ancak Endonezyalı işçiler kıdem tazminatından, mesai saatlerine, hafta tatilinden asgari ücrete kadar birçok hakka saldıran bu yasa paketine sessiz kalmıyor.

6 Ekimden itibaren ülke çapında greve çıkan ve sokaklara dökülen işçi ve emekçiler, yasadan derhal vazgeçilmesini talep ettiler. Başta Endonezya İşçi Sendikaları Konfederasyonu (KSPI) olmak üzere 32 sendikanın çağrısıyla gerçekleşen protesto gösterilerine, 1 milyondan fazla işçi ve öğrenci katıldı. Egemen sınıf, sanki işçilerin sağlığını düşünüyormuş gibi protestocuların koronavirüs tedbirlerine uymadıklarını iddia ederken, işçilerin üzerine biber gazı ve tazyikli suyla saldırmaktan geri durmadı. 7 ve 8 Ekimde etkisi giderek artan protesto gösterilerine polis saldırısı sonucu yüzlerce işçi yaralandı, yüzlercesi gözaltına alındı. Ancak hem kendi

gelecekleri hem de çocukları için mücadele ettiklerini dile getiren işçiler, bu saldırıya karşı sessiz kalıp boyun eğmeyeceklerini haykırıyorlar.

İsrail'de hükümete karşı protesto gösterileri sürüyor

İsraili işçi ve emekçiler yaklaşık dört aydır Başbakan Benyamin Netanyahu'nun istifası için çeşitli protesto gösterileri düzenliyor. Emekçiler işsizlikle ve sefaletle yüz yüze Netanyahu hükümetinin yolsuzluk ve rüşvetle giderek daha fazla zenginleşmesi tepki çekiyor. On binlerce emekçi başta başkent Tel Aviv olmak üzere birçok kentte bir araya geliyor, işçi düşmanı ve savaş kışkırtıcısı başbakanın istifasını talep ediyor.

Bu protesto gösterilerinden rahatsızlık duyan Netanyahu hükümeti, koronavirüsü bahane ederek insanların evlerinden bir kilometreden fazla uzaklaşmasını ve 20 kişiden fazla insanın bir araya gelerek gösteri yapmasını yasakladı. Fakat bu yasaklarla protesto gösterilerinin sona ereceğini düşünen egemenler, bir kez daha yanıldılar. Bu kararla öfkesi iyice artan işçi ve emekçiler, 10 Ekimde yeniden meydanları doldurdular. Eylemlerde hükümetin koronavirüsü bahane ederek demokratik haklara saldırdığı vurgulandı. Protestolara katılan bir emekçi "hükümetin amacının koronavirüsü durdurmak olmadığını görebiliyoruz, bu sadece Netanyahu'ya karşı gösterileri durdurmak için yapılmış siyasi bir kısıtlama" diyerek hükümetin amacına ulaşmadığını dile getirdi. Emekçiler, "sesimizi çıkarmaktan vazgeçmeyeceğiz" diyerek kararlılıklarını vurguladılar. "Adaletsizliğin kanun haline geldiği yerde direnmek görevimiz ve boynumuzun borcudur" diye haykırdılar.

Almanya

İsrail

Şilili emekçiler yeniden meydanlarda

Şili'de geçtiğimiz yıl Ekim ayında ulaşım yapılan zam bardağı taşırmış, emekçiler yoksulluğa, adaletsizliğe ve eşitsizliğe karşı milyonlar olup meydanları zapt etmişlerdi. Başkent Santiago'da başlayan protestolar kısa sürede büyüyerek ülke geneline yayılmıştı. Devlet Başkanı Sebastian Pinera büyüyen isyan karşısında 1990'dan sonra ilk kez orduya "iç güvenliği" sağlama bahanesiyle yetki vermiş, orduyu halkın üzerine salmıştı. 5 aydan fazla süren protestolarda onlarca kişi hayatını kaybetmiş, binlercesi yaralanmış ama Pinera emekçileri yıldırma-mıştı. Şilili işçi ve emekçiler Pinera'ya bu yetkiyi veren darbe anayasasının değiştirilmesi için mücadeleyi büyüt-tü. Giderek kitlesellenen eylemler karşısında Pinera işçileri bakanı da dâhil 8 bakanı görevden aldı. Ekonomik yardım paketi adıyla bir paket hazırlamak, 1973 askeri faşist darbe anayasasının değiştirilmesi için referandum kararı almak zorunda kaldı. Kısa süre sonra koronavirüs salgını gündeme geldi. Korona bahanesine sarılan Pinera ve Şilili egemenler, emekçilerin öfkesinden kurtulacaklarını zannettiler ama yanıldılar.

Eylemlerin yıldönümü olan 18 Ekimde koronavirüs yasaklarına rağmen on binlerce Şilili emekçi yeniden Santiago'nun sokaklarında yerini aldı. Günün erken saatlerinden itibaren İtalya Meydanında bir araya gelen işçi ve emekçiler, hükümeti protesto ettiler. 25 Ekimde yapılacak anayasa referandumuna katılım ve yeni anayasa için oy kullanma çağrısı yaptılar. İşçiler eşitsizliğin büyümesine, artan hayat pahalılığına, eğitim, sağlık gibi kamu hizmetlerinin yetersizliğine ve özelleştirmelere karşı öfkelerini dile getirdiler. Haklı taleplerini dile getiren işçiler, yine polis şiddetiyle karşı karşıya kaldılar. Ancak her

şeye rağmen Şilili işçiler mücadele etmeye, hakları için kavga vermeye devam ediyorlar. Santiago sokaklarında özgürlük şarkıları söylemekten, eşitlik ve adalet taleplerini yükseltmekten geri durmuyorlar.

Almanya kamu işçilerinden uyarı grevleri

Almanya'da Birleşik Hizmet Sendikası Ver.di ile patronlar arasında yürüyen toplu sözleşme sürecinde anlaşma sağlanamaması üzerine on binlerce kamu işçisi uyarı grevlerine başladı. Almanya'nın en büyük sendikalarından biri olan Ver.di'ye üye işçiler, 22 Eylülde başladıkları uyarı grevine Ekim ayında da devam ediyorlar.

9 Ekimde Baden Württemberg eyaleti genelinde gerçekleşen grev ve gösterilerde anaokulu ve kreş öğretmenleri, sağlık çalışanları, temizlik işçileri, idari işlerde çalışanlar ve toplu taşıma işçileri yer aldı. Eyalet genelinde toplamda 87 bin kişiyi kapsayan toplu iş sözleşmesinde işçiler, maaşlarına yaklaşık %5 oranında zam talep ediyorlar. Ayrıca çalışma koşullarının iyileştirilmesini ve çalışma sürelerinin bir saat düşürülmesini istiyorlar. Almanya genelinde yaklaşık 2,3 milyon işçiyi temsil eden Ver.di, toplu taşıma alanında eyalet bazında değil ülke genelinde tek bir toplu sözleşme yapılmasını istiyor. Ancak egemenler dünyanın her yerinde olduğu gibi koronavirüsü bahane ediyor ve ücretlerin artmasıyla daha fazla kişinin işten çıkarılacağını söyleyerek işçileri tehdit ediyor. Covid-19 hastalığının vergi gelirlerini azalttığını söyleyen hükümet, özellikle kamuda çalışan işçilerden "fedakârlık" beklediğini belirtiyor. Ancak işçiler tüm yükün kendilerinin sırtına yüklenmesini kabul etmiyorlar. Tüm fedakârlığın işçi sınıfından beklendiğine vurgu yapan işçiler, "Kârdan Önce İnsan!" şiarıyla taleplerini haykırıyorlar. ■

Mizahtan Matematiğe Sermaye Sınıfının Tıyneti

Mizah, gerçekleri anlatmak için en iyi yoldur bazen. Misal, 200 sene evvel doğmuş Josh Billings adında Amerikalı bir mizahçı, sermaye sınıfının karakterini çarpıcı biçimde anlatmıştır şu sözleriyle: “Yalanın babası şeytandır ama patent almayı unuttuğu için bu buluşunu iş dünyasına kaptırmıştır.” Tıpkı Billings gibi, İngiliz filozof Thomas Hobbes da yüzyıllar evvel sömürücülerin iç yüzünü çarpıcı biçimde anlatmış. Ama matematikle. Şöyle diyor Hobbes: “Bir üçgenin üç açısının bir karenin iki köşesine eşit olması mal sahiplerinin çıkarlarıyla çatışsaydı, o zaman söz konusu kişilerin ellerinden geldiği sürece, tüm geometri kitaplarının yakılacağından, eğer çürütülmemişse bu savın yine de yok edileceğinden kuşku yok.”

Üzerimize boca edilen kirlı yalanları, ezberleri, önyargıları bırakıp düşünecek olursak Billings’in ve Hobbes’un ne kadar haklı olduğunu görmemek mümkün değil. Billings’in “iş dünyası” dediği patronlar sınıfına sorarsanız onlar toplumun ihtiyaçlarını düşünüyor, teknolojik ilerlemenin önünü açıyor, dünya ekonomisini ayakta tutuyorlar. İstihdam sağlıyor, işçilere ekmek veriyor, ailelerin geçinmesini sağlıyorlar... Yani onlar süttten çıkmış ak kaşık! Peki, gerçek bu mu?

Sermaye sınıfı tüm gerçekleri çarpıtıp kendi çıkarlarına yontmakta ustadır. Kendi çıkarlarına olan ne varsa allayıp pullayıp bize en büyük, en sorgulanamaz hakikat, en kesin bilgi, en kutsal değer olarak sunar. Kendi çıkarlarına değilse en katı gerçeklerin bile üzerini örtmeye, onları görünmez kılmaya çalışır. Ekranlara, gazete satırlarına, reklamlara, filmlere, kitaplara, şarkılara, okul sıralarına ve hatta vaazlara kadar sızdırır yalanlarını. Yalanlarıyla duygularımızı, zihnimizi kontrol altına almak ve yönetmek ister. Burjuvazi, dezenformasyon, manipülasyon ve yalanda öyle idmanlıdır ki bu işlerde şeytan bile sermaye sınıfının eline su dökemez!

Sermaye sınıfının yalanlarına bakarsak onlar işçileri sömürerek değil, çok çalışarak, akıllı davranarak zenginleşiyorlar. Oysa çok laf yalansız çok mal haramsız olmaz. Bu öyle bir sömürü ve haram düzeni ki, dünyanın en zengin 2 bin kişinin serveti, 4 milyar 600 milyon insanın toplam zenginliğinden daha büyük hale gelmiştir. Üstelik bu eşitsizlik her geçen gün daha da büyüyor. Ama onlar bize “özel mülkiyet kutsaldır” diyorlar. Yani fabrikaların,

makinaların, toprağın, gökdelenlerin bankaların, banka hesaplarının ve yağmaladıkları tüm zenginliklerin kutsal mülkiyetleri olduğunu söylüyorlar. Bu öyle bir sömürü ve haram düzeni ki, 1 milyar insan aç, yüz milyonlarca insan işsiz, 60 milyon insan hayatta kalabilmek için yerini yurdunu terk edip göç yollarına düşmüş. Doğa ve gezegenimiz için tehlike büyümüş. Ama bu düzenin efendilerine göre “insanlığın kapitalizmden başka alternatifi yok!” Bu öyle bir sömürü ve haram düzeni ki toplumsal ilişkiler yozlaşıyor, çürüyor, dayanışmanın ve paylaşmanın yerini bireycilik, bencillik alıyor. Gençecik insanlar intihara sürükleniyor. Ama bize diyorlar ki “insanın doğasına en uygun sistem kapitalizmdir”!

Kapitalizmin yalanları her yerde, yaşamımızın her alanında! Bir zamanlar sigaranın sağlığa çok yararlı olduğu yalanlarıyla kampanyalar yürütenler, doktorlara, bilim insanlarına rüşvet dağıtanlar; bugün bebek masasına varıncaya kadar yediğimiz her şeyin içine zehir katıyorlar. Ama “önce insan, önce sağlık” sloganlarıyla duygusal reklamlar yapmaktan çekinmiyorlar. Dün Japonya’nın Hiroşima ve Nagazaki kentlerine atom bombaları atanlar, saniyeler içinde yüz binlerce insanı öldürenler, yaptıklarını “Japonya’yı barışa zorlamak” kılıfına sokuşturmak istemişlerdi. Bugün de savaşın sürdüğü Ortadoğu’ya “demokrasi ve özgürlük” götürdüklerini iddia ediyorlar. Suriye’ye, Yemen’e, Libya’ya ve daha pek çok bölgeye bombalarla “demokrasi”, kurşunlarla “özgürlük” taşıyorlar. İnsanlar ne zaman yalanların hesabını sormaya, adaletsizlik ve eşitsizlik karşısında bir çıkış aramaya başlasa, sokaklara dökülse egemenler yaygara koparıyorlar. En haklı talepleri, en meşru mücadeleleri karalayıp gözden düşürmeye çalışıyorlar. Yasaları ve düzeni korumaktan dem vuruyorlar. Çünkü sermaye sınıfının tek derdi kendi çıkarlarıdır. Milyarlarca insan acı çekiyormuş, savaşlar çıkıyormuş, doğanın dengesi bozuluyormuş, ne gam!

Ama ne demiş atalarımız? Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. Gün gelir gerçekler meydana çıkar! Sömürü ve zulüm düzeninin efendileri ezilenlerin, mazlumların öfkesiyle yüz yüze kalır. Mücadeleci, öncü, örgütlü işçilerin görevi o günü yakın eylemek için, sömürü düzenini yıkmak için canla başla çalışmaktır. ■